

развивание на топлинѣ тѣ, която пѣкъ не винагы е сподирвана отъ пламѣкъ. Тѣй на пр. ако, ный, въ еднѣ чеша съ студенѣ водѣ налеемъ и студена сѣрна кислота, то вода та ся стоплюва толкози силно, що то по някога чеша та ся прѣска. Топлина та ся проявила именно въ онова мѣгновение, кога то вода та и сѣрната кислота ся смѣсвали (сѣдинявали) по между си. Сѣщо такава явление представя и негасена та варѣ, кога ся полива съ студенѣ водѣ: при това ся образува твърдѣ топла бяла маса.

11. Химическа топлина.

За разбиране на химическы тѣ процеси твърдѣ е важно да ся знае, че тѣзы процеси винагы ся сподирвѣтъ отъ развивание то на топлинѣ тѣ. Въ някои случаи, то ся знае, топлина та е твърдѣ слаба, тѣй що то едва може да ся забелѣжи; тогава кога-то въ други случаи пѣкъ, тя ся проявява въ силнѣ стѣпень. Намѣ вече е извѣстно, че шесть-десять химическы просты тѣла обладавѣтъ наклонность кѣмъ взаимно сѣдиняване, нѣ тѣзи наклонность у различны тѣ тѣла е развита въ твърдѣ различнѣ стѣпень. Тѣй на пр. има металъ *кальй*, кой то ся сѣдинява съ кислородѣтъ тѣй лесно и тѣй скоро, що то той може да ся запази въ чистѣ видѣ не другѣче освѣнѣ въ горно (petroleum) масло, въ кое то кислородѣтъ не може да проникне; напротивѣ съ злато то кислородѣтъ ся сѣдинява твърдѣ мѣчно и отъ това то не рѣждява (*) даже на мокрый въздухѣ. Сѣвсѣмъ друго явление ны представлявѣтъ тѣй наричаны тѣ просты, не драгоценны металы, на пр. железо или цинкѣ, кой то твърдѣ лесно ся сѣдинявѣтъ съ кы-

[*] Сир. не ся сѣдинява химическы съ кислородѣтъ на атмосферный въздухѣ, и това сѣставя отличительно свойство на сичкы драгоценны металы.